

Leerplan

OPLEIDING

Behoudsmedewerker erfgoed

Modulair

Studiegebied

Bibliotheek-, archief- en documentatiekunde

Goedkeuringscode: 2022/1744/6/D

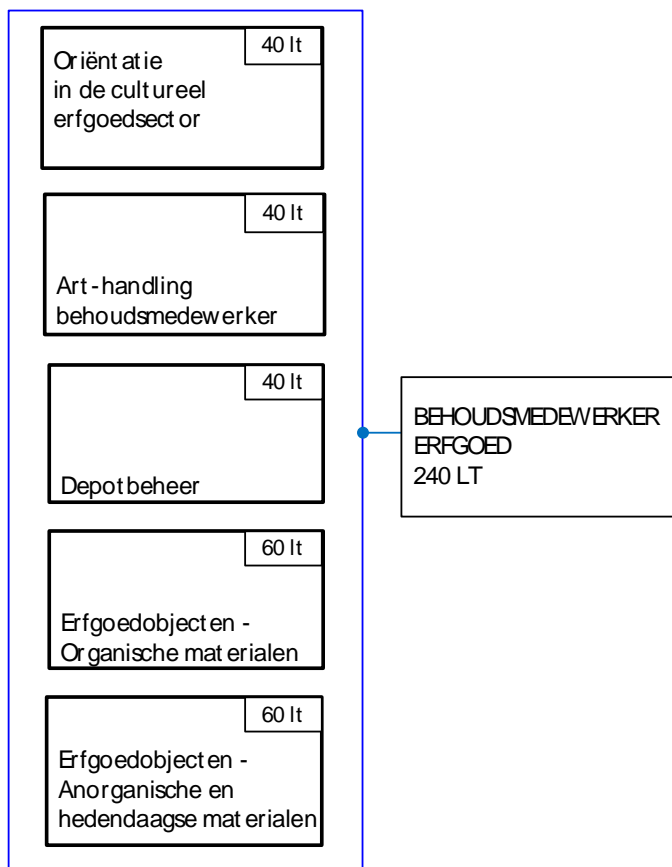
Indieningsdatum: 31 mei 2022

INHOUDSTAFEL

1	Inleiding	3
1.1	Modulair traject.....	3
1.2	Relatie tot het opleidingsprofiel.....	4
1.3	Totstandkoming van het leerplan.....	4
2	Visie op het leren van volwassenen	5
3	Visie op de opleiding	6
4	Minimale materiële vereisten	7
1.1	Algemeen.....	7
1.2	Specifieke uitrusting en materialen.....	7
5	Evaluatie van de cursisten	8
5.1	Regelgeving m.b.t. evaluatie in het volwassenenonderwijs.....	8
5.2	Kwaliteit van de evaluatie.....	8
5.3	Breed evalueren.....	10
6	Algemene doelstellingen van de opleiding	11
7	Leerplandoelstellingen per module	13
7.1	Module: Oriëntatie in de cultureel erfgoedsector (M BD G050 - 40 lestijden).....	14
7.2	Module: Art-handeling behoudsmedewerker (M BD 051 - 40 lestijden).....	16
7.3	Module: Depotbeheer (M BD 052 - 40 lestijden).....	18
7.4	Module: Erfgoedobjecten - Organische materialen (M BD 053 - 60 lestijden).....	20
7.5	Module: Erfgoedobjecten - Anorganische en hedendaagse materialen (M BD 054 - 60 lestijden).....	22
8	Bijlagen	24

1 INLEIDING

1.1 MODULAIR TRAJECT

1.2 RELATIE TOT HET OPLEIDINGSPROFIEL

De opleiding **Behoudsmedewerker erfgoed** hoort thuis in het studiegebied Bibliotheek-, archief- en documentatiekunde van het secundair volwassenenonderwijs en is modulair opgebouwd. Dit leerplan is gebaseerd op het gelijknamige opleidingsprofiel (goedkeuringsdatum BVR 11/03/2022 – B.S. 8/06/2022).

De opleiding is afgeleid van de erkende beroepskwalificatie Behoudsmedewerker erfgoed (BK-0431-2). De beroepskwalificatie is ingeschaald op niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur.

De opleiding **Behoudsmedewerker erfgoed** omvat in totaal **240** lestijden en wordt bekrachtigd met het certificaat BEHOUDSMEDEWERKER ERFGOED, dat tevens het bewijs van beroepskwalificatie van niveau 4 van Behoudsmedewerker erfgoed is.

In het opleidingsprofiel werd per module een selectie gemaakt van activiteiten en te integreren ondersteunende kennis uit de erkende beroepskwalificatie.

In dit leerplan worden per module alle competenties met de te integreren kenniselementen uit het opleidingsprofiel als leerplandoelstellingen opgenomen.

Attitudes worden niet afzonderlijk als dusdanig benoemd, noch in het opleidingsprofiel noch in de beroepskwalificatie waarvan het opleidingsprofiel is afgeleid. Dit leerplan gaat er van uit dat de door het beroepsveld gewenste attitudes waar nodig in de beroepskwalificatie mee in rekening zijn genomen in de formulering van de competenties.

Deze werkwijze heeft tot doel de opleiding op een competentiegerichte manier te benaderen, waarbij de focus ligt op het verwerven van competenties als zijnde een **geïntegreerd geheel van vaardigheden, kennis en attitudes**.

1.3 TOTSTANDKOMING VAN HET LEERPLAN

Dit leerplan kwam tot stand met medewerking van:

- CVO Groeipunt

2 VISIE OP HET LEREN VAN VOLWASSENEN

Centraal in deze visie staan de competentieontwikkeling en de persoonlijke groei van de cursist. Een competentie wordt omschreven als de bekwaamheid om kennis, vaardigheden en attitudes in het handelen geïntegreerd aan te wenden voor maatschappelijke activiteiten (Decreet betreffende de kwalificatiestructuur, 30 april 2009). In het hoger onderwijs worden competenties domeinspecifieke leerresultaten genoemd. Dit houdt in dat het accent niet ligt op het onderwijzen door de leerkracht, maar wel op het leren door de cursist. Louter kennisoverdracht is te vermijden, aangezien in de 21ste eeuw kennis per definitie dynamisch en oneindig is. Er is te veel kennis om ze paraat te kunnen houden. **Leren omgaan met kennis** is daarom belangrijker dan de kennis op zich.

Concreet betekent dit een combinatie van volgende elementen:

- **het ontwikkelen van competenties is een groeiproces.** Door te leren reflecteren op zijn handelen komt de cursist geleidelijk tot een verbreding, verdieping en verrijking van zijn competenties. Verbreden houdt in dat de cursist de competenties kan toepassen in verschillende en in toenemend complexe situaties. Verdieping betekent dat de cursist de competenties door toenemende bewustheid en reflectie steeds beter integreert. Verrijking tenslotte wil zeggen dat de competenties steeds meer iets van de persoon zelf worden, dat de cursist ze bewuster inzet.
- **de cursist leert in een betekenisvolle context.** Kennis, vaardigheden en houdingen dienen zoveel mogelijk geïntegreerd te worden aangeboden. De kennis moet functioneel zijn. Dit verhoogt bovendien de intrinsieke motivatie van de cursist.
- **de nadruk ligt op kennisconstructie i.p.v. op kennisreproductie** door de cursist. Niet de vraag wat iemand leert, maar wel hoe hij leert komt centraal te staan. De activiteit van de leerkracht moet vooral gericht zijn op de kwaliteit van die kennisconstructie. Zijn rol verschuift van lesgever naar begeleider van leerprocessen.
- **de cursist leert in toenemende mate de verantwoordelijkheid op te nemen voor zijn eigen ontwikkeling.** Het is belangrijk dat de cursist zoveel mogelijk sturing kan geven aan het eigen leerproces omdat hierdoor de kwaliteit verhoogt van de kennis die hij verwerft. Dit houdt in dat ook voldoende aandacht gaat naar het ontwikkelen van metacognitieve vaardigheden zoals leren leren, leren reflecteren over het eigen leerproces en ontwikkelen van het zelfstandig leervermogen.
- **het onderwijs houdt rekening met individuele verschillen tussen cursisten.** Er moeten mogelijkheden worden ingebouwd tot differentiatie op vlak van studietempo, inhoud en leerweg. Uitwerken van individueel aangepaste leertrajecten en erkennen van eerder verworven competenties krijgen hierin hun plaats.
- Daaraan gekoppeld moet een **adequate leeromgeving** gecreëerd worden. Dat is een leeromgeving die:
 - levensecht is en uitnodigt tot activiteit, d.w.z. zoveel mogelijk aansluit bij de realiteit om de betrokkenheid van de cursist te verhogen;
 - naast cognitieve inhouden ook vaardigheden en attitudes betreft in het leerproces;
 - rekening houdt met de leerstijl van de cursist. De manier van leren is bepalend voor de kwaliteit van de opgedane kennis, inzichten en vaardigheden. Uit de confrontatie met andere leerstijlen ontwikkelt de cursist een eigen leerstijl;
 - het zelfgestuurd leren stimuleert door de cursist aan te moedigen en te ondersteunen om op een actieve wijze tot kennisconstructie te komen en te reflecteren over zijn leerproces;
 - zorgt dat de cursist systematisch het besef van eigen bekwaamheid ontwikkelt door het regelmatig geven van feedback en het leren reflecteren.

Elk centrum bepaalt zelf hoe het competentie-ontwikkelen onderwijs invult.

3 VISIE OP DE OPLEIDING

Deze opleiding beoogt de elementaire technische vorming, nodig voor een uitvoerende functie op het gebied van preventieve conservatie, in depots of de bewaaromgeving van een organisatie die zich bezighoudt met roerend cultureel erfgoed.

Het studieprogramma is zeer praktijkgericht en heeft volgende algemene doelstellingen:

- het verwerven van een referentiekader met betrekking tot het beroepsveld;
- het beheersen van elementaire en vaak gebruikte technieken betreffende objecthandling, behoud en beheer. Objecthandling dient hier niet verstaan te worden als objectbehandeling of restauratie;
- het verwerven van ondersteunende vaardigheden bij het transport binnen en buiten het depot.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan:

- de mogelijkheid om belangstelling te wekken voor de behandelde problemen;
- het wennen aan methodisch en aandachtig waarnemen en rapporteren;
- het aanleren van rationele werkmethodes;
- de zorg voor het hanteren van een correct taalgebruik;
- de ontwikkeling van sociale zin.

4 MINIMALE MATERIËLE VEREISTEN

Voor deze opleiding dienen de leeromgeving alsook de overige materiële vereisten steeds te beantwoorden aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid hygiëne, gezondheid, ergonomie en milieu.

Er dient voldoende infrastructuur (werkposten, uitrusting en leermiddelen) beschikbaar te zijn in verhouding tot het aantal cursisten.

Het betreft de materiële vereisten die minimum noodzakelijk zijn voor een kwaliteitsvolle realisatie van het leerplan.

Om de leerplandoelstellingen geïntegreerd te realiseren is het noodzakelijk dat de lessen gegeven worden in een daartoe aangepaste leeromgeving.

1.1 ALGEMEEN

- Nutsvoorzieningen: voldoende ventilatie- en verluchtingsmogelijkheden, internetverbinding met een aanvaardbare snelheid en elektriciteit
- Actuele en accurate ICT-voorzieningen om op een kwaliteitsvolle manier met audiovisueel materiaal te kunnen werken
- Persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM en CBM) in functie van de risicoanalyse
- Voldoende bergruimte

1.2 SPECIEFIEKE UITRUSTING EN MATERIALEN

Om de opleiding zeer praktijkgericht te maken is het concrete gebruik van de verschillende materiaalsoorten aanbevolen.

Bijvoorbeeld:

- Voor de module Oriëntatie in de cultureel erfgoedsector: fotoapparaten, belichtingsapparatuur, lenzen, filters...
- Voor de modules erfgoedobjecten: stalen van de behandelde materiaalsoorten, ook stalen van beschadigde materialen, onderhoudsmateriaal (microvezeldoek, kwasten, borstels, handschoenen, pincet...), goede en slechte voorbeelden van verpakkingsmateriaal...
- Voor de module depotbeheer: label, depotmeubilair, registratiesystemen (digitaal)...
- Voor de module Art handling behoudsmedewerker: technische apparatuur, verpakkingsmaterialen, specifieke 3 D-software (ook gratis downloadbaar) om grondplannen, laadplannen voor transport.. visueel voor te stellen.

Omdat het onmogelijk is om alle materialen te transporteren naar de klaslokalen (bv. schilderijen, meubels...), is het onontbeerlijk om lessen op locatie, in erfgoedinstellingen of depots van musea, archieven en dergelijke te laten plaatsvinden. Op deze manier zien de cursisten de materialen in hun omgeving zelf. Eventueel kunnen ook foto's gebruikt worden als alternatief om cursisten kennis te laten maken met materiaalsoorten en hun verval.

5 EVALUATIE VAN DE CURSISTEN

5.1 REGELGEVING M.B.T. EVALUATIE IN HET VOLWASSENENONDERWIJS

Het decreet van 2007 betreffende het volwassenenonderwijs stelt in art. 38, §1:

“Een evaluatie is een deskundige beoordeling van de mate waarin de cursist de doelstellingen uit het goedgekeurde leerplan heeft bereikt.

Een evaluatie kan georganiseerd worden in de vorm van een permanente evaluatie of in de vorm van een afsluitende evaluatie.

Het centrum organiseert voor elke module een evaluatie”.

De bovenstaande bepalingen gelden voor alle centra.

Elk centrum moet daarenboven een evaluatiereglement opstellen. De centra bepalen in dit reglement autonoom volgende zaken (decreet volwassenenonderwijs, art. 39):

“1° de evaluatievoorwaarden;

2° de vorm van iedere evaluatie;

3° de tijdvakken waarbinnen de evaluaties worden afgelegd;

4° de samenstelling van de evaluatiecommissies;

5° de wijze van beraadslaging door de evaluatiecommissies en bekendmaking van de evaluatieresultaten;

6° de procedure waarbij conflicten die plaatsvinden tussen de cursisten en de leden van de evaluatiecommissie voor de beraadslaging, worden behandeld of waarbij vermoede materiële vergissingen die na het afsluiten van de beraadslaging zijn vastgesteld, kunnen worden rechtgezet;

7° de procedure voor vrijstelling van evaluaties en voor de regeling van betwistingen hierover.”

5.2 KWALITEIT VAN DE EVALUATIE

Het uitgangspunt van elke evaluatie zijn de leerplandoelstellingen. Het is dan ook evident dat de evaluatie nagaat of en in hoeverre die doelen bereikt werden.

Elke module moet (afzonderlijk) worden geëvalueerd, ook indien het centrum ervoor opteert meerdere modules geïntegreerd aan te bieden.

5.2.1 CRITERIA VOOR KWALITEITSVOLLE EVALUATIE

Gezien er op basis van evaluatiegegevens uitspraken en beslissingen worden genomen over cursisten, is het vanzelfsprekend dat dit gebeurt op basis van een kwaliteitsvolle evaluatie.

Een kwaliteitsvolle evaluatie voldoet minstens aan vier criteria: validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en feedback.

➤ **Validiteit** : meet de evaluatie wat ze beoogt te meten?

Als je bijvoorbeeld wil nagaan of de cursisten in staat zijn een werkplan op te maken dan doe gebruik je hiervoor een praktijktoets en geen kennistoets.

Of een evaluatie al dan niet valide is kan je nagaan aan de hand van de volgende vragen:

- zijn vooraf de belangrijkste leerdoelen die geëvalueerd moeten worden vastgelegd?
- zijn al deze leerdoelen uitgewerkt in vragen of opdrachten?
- zijn de vragen en opdrachten representatief voor de aangeboden leerstof?
- wordt aan elke leerplandoelstelling een score toegekend in functie van het gewicht van deze leerplandoelstelling?
- zijn de beoordelingscriteria in overeenstemming met de leerplandoelstellingen?

➤ **Betrouwbaarheid:** is de beoordeling correct, zitten er geen meetfouten in?

Het resultaat van een evaluatie kan door allerlei factoren, gelegen bij de cursist, bij de leerkracht, bij de omgeving, de toets..., beïnvloed worden.

Als bijvoorbeeld de ene leraar tips geeft tijdens de toets en een andere leraar niet dan kan dit invloed hebben op het resultaat.

Voor een betrouwbare toetsing is het belangrijk om deze factoren zo goed mogelijk onder controle te houden.

Je kan de betrouwbaarheid verhogen door na te gaan of:

- de toets afgestemd is op het niveau van de cursisten
- er duidelijke beoordelingscriteria en normen zijn vastgelegd
- je op basis van de toets in zijn geheel een onderscheid kan maken tussen cursisten die de stof goed en minder goed beheersen
- er voor parallelklassen afspraken gemaakt zijn rond het opstellen en afnemen van toetsen
- er een verbeterleutel is
- de kans op een toevalstreffer wordt uitgesloten.

➤ **Transparantie:** duidelijke informatie over de evaluatieprocedure en de beoordelingsmodaliteiten.

Evaluatie geeft sturing aan het leerproces van de cursist. Door duidelijk te communiceren over de manier van evalueren en beoordelen worden de cursisten in staat gesteld zich degelijk voor te bereiden en de evaluatieopdracht adequaat uit te voeren.

Een evaluatie is transparant als de cursisten duidelijk geïnformeerd zijn over:

- het tijdstip
- de doelstellingen
- de verwachtingen
- de beoordelingscriteria
- de puntenverdeling
- de toegestane tijd.

Ook op niveau van het team is het belangrijk om duidelijk te communiceren zodat er meer overeenstemming ontstaat tussen de beoordelingsaanpak van de verschillende leerkrachten en er een evenwichtige spreiding van evaluatiemomenten kan worden gerealiseerd.

➤ **Feedback:**

Het evaluatieproces eindigt niet met het mededelen van resultaten, maar omvat ook het geven van feedback (hoe heb ik het gedaan) en feed forward (hoe kan ik het beter doen).

Het spreekt voor zich dat evaluatie authentiek, efficiënt en didactisch relevant is.

➤ **Authenticiteit:** levensechtheid

De evaluatieopdracht moet een zo goed mogelijke nabootsing zijn van reële situaties.

➤ **Efficiëntie:** haalbaarheid

Een evaluatie is haalbaar als ze efficiënt te ontwikkelen, af te nemen, te corrigeren en te scoren is. Bij het evalueren moet rekening gehouden worden met de beschikbare tijd en mogelijkheden. Het is daarom beter kleinschalig te starten en voldoende tijd te voorzien. Ook is het wenselijk dat je kan rekenen op de steun van collega's.

➤ **Didactische relevantie:**

De cursisten ervaren de opdracht als betekenis- en waardevol zodat ze er iets van kunnen bijleren.

5.2.2 WANNEER EVALUEREN?

De regelgeving stelt dat een evaluatie kan georganiseerd worden in de vorm van een permanente evaluatie of in de vorm van een afsluitende evaluatie. Hiermee wordt bedoeld dat een centrum vrij is om te kiezen voor:

- één eindevaluatie op het einde van een module of
- meerdere evaluatiemomenten tijdens de looptijd van de module of
- een combinatie van beide.

Vanuit een competentiegerichte benadering van evaluatie verdient het aanbeveling dat je zowel ontwikkelings- als beoordelingsgericht evalueert.

5.3 BREED EVALUEREN

Bij breed evalueren wordt gebruik gemaakt van verschillende evaluatievormen en -methodieken. Denk bijvoorbeeld aan co-evaluatie, peer-evaluatie, portfolio, zelfevaluatie, casustoets, klassiek examen, simulatie ... Niet elke evaluatievorm is voor elk doel en op elk moment geschikt.

6 ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN DE OPLEIDING

In de opleiding behoudsmedewerker erfgoed leert men de toestand van kunst- en erfgoedobjecten op te volgen, te controleren en acties te ondernemen na overleg met de verantwoordelijke expert teneinde de objectveilige bewaring en goede instandhouding van de collecties, de (archief)bestanden of het interieur van een monument te bewaken.

Tijdens de opleiding maakt de cursist kennis met de **context** waarin het beroep wordt uitgeoefend:

- Omgevingscontext:
 - Het beroep wordt uitgeoefend binnen het taakveld van preventieve conservatie
 - Het beroep gebeurt in samenwerking met uiteenlopende (groepen) personen die betrokken zijn bij beheer en behandeling (collectiebeheer, preservering, conservatie en restauratie, collectieregistratie, veiligheid en andere)
 - Het werk vindt in verschillende omgevingen plaats (bvb. een depot, een museum, een tentoonstellingsruimte, een archief, een erfgoedbibliotheek, een kunstenaarsatelier, restauratieatelier, een monument, een archeologische site, landschappelijke site, particuliere ruimte...)
 - De beroepsbeoefenaar voert uiteenlopende opdrachten uit met diverse materialen

- Handelingscontext:
 - Het werk impliceert de hantering van lasten
 - De behoudsmedewerker moet soms een specifieke werkhouding kunnen aanhouden
 - De behoudsmedewerker moet zijn handelingen kunnen uitvoeren met de nodige handvaardigheid en materiaalgevoel
 - Het beroep vereist het methodisch en nauwkeurig handelen
 - Het beroep vereist kwaliteitsvol omgaan met erfgoed
 - De beroepsbeoefenaar gaat om met producten die onderhevig zijn aan omgevingsfactoren/degradatie
 - De beroepsbeoefenaar gaat om met mogelijk toxische producten
 - Het beroep vereist constante aandacht omwille van omgang met behoud van vergankelijke materialen
 - De beroepsbeoefenaar moet kunnen omgaan met personen die betrokken zijn bij beheer en behandeling
 - De beroepsbeoefenaar gaat om met een breed gamma aan apparatuur en materieel
 - Het beroep vereist soms repetitieve handelingen

De cursist verwerft tijdens de opleiding volgende **graad van autonomie**:

- Is zelfstandig in
 - het uitvoeren van zijn toegewezen taken
- Is gebonden aan
 - de deontologische code(s)
 - de richtlijnen van de verantwoordelijke expert
 - het preventie- en calamiteitenplan
 - het collectieplan van de beheerder
- Doet beroep op
 - de verantwoordelijke expert

De cursist kan op het einde van de opleiding volgende **verantwoordelijkheden** opnemen:

- Ontwikkelt de eigen deskundigheid
- Gaat op een methodische en deontologische manier om met erfgoed
- Volgt de toestand van bewaring van de objecten op onder toezicht van de verantwoordelijke expert, zowel in depot als in tentoonstelling
- Volgt de bewaring en de interne verplaatsing van objecten op en draagt bij tot de veilige en deskundige handling onder toezicht van de verantwoordelijke expert
- Zorgt voor het externe vervoer van objecten en objectveilige en deskundige handling, in samenspraak met de verantwoordelijke expert

- Zorgt voor de veilige en deskundige opvolging van inkomende en uitgaande objecten (nieuwe aanwinsten, bruikleenverkeer,...), in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Brengt de juiste labels en identificatiegegevens aan op objecten, depotmeubilair en verpakkingen
- Staat in voor de veiligheid van de objecten en de werkomstandigheden, na instructies van de verantwoordelijke expert
- Volgt de (administratieve) procedures binnen de instelling

7 LEERPLANDOELSTELLINGEN PER MODULE

Leeswijzer bij de leerplandoelstellingen en specifieke pedagogisch didactische wenken per module

Het leerplan bestaat uit twee blokken:

BLOK1: DE TE BEREIKEN LEERPLANDOELSTELLINGEN

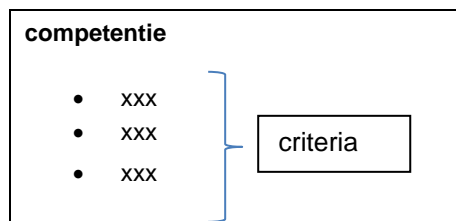
Het realiseren van de leerplandoelstellingen bij de cursisten vormt de **kernopdracht** van de leraar.

- In de eerste kolom staan de **competenties** zoals opgenomen in de erkende beroepskwalificatie/het opleidingsprofiel. Ze geven weer welk gedrag van de cursisten verwacht wordt om aan te tonen dat zij de competenties verworven hebben.

De competenties

- zijn geformuleerd in termen van waarneembaar gedrag;
- bevatten een (handelings)werkwoord dat duidelijk verwijst naar het vereiste beheersingsniveau;
- bevatten tevens de criteria die noodzakelijk zijn om de desbetreffende competentie te bereiken.

Voorbeeld:

- De **code** in de tweede kolom verwijst naar de code van de erkende beroepskwalificatie zoals opgenomen in het opleidingsprofiel, waardoor op een transparante manier wordt aangegeven hoe de competenties van de beroepskwalificatie/het opleidingsprofiel op een herkenbare manier in het leerplan zijn opgenomen.
- De derde kolom bevat de **te integreren ondersteunende kenniselementen**. Deze kenniselementen zijn geen doelstelling op zich, maar moeten in de criteria geïntegreerd worden om de bovenliggende competentie te bereiken.

De leerplandoelstellingen van de modules moeten worden gelezen in functie van

- de algemene doelstellingen van de opleiding zoals omschreven in [hoofdstuk 6](#), met inbegrip van de context, graad van autonomie en verantwoordelijkheden.
- de algemene doelstelling van de module.

BLOK 2: DE SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

De kolom uiterst rechts geeft een aantal **specifieke pedagogisch-didactische wenken** mee die inspirerend kunnen zijn bij het leerproces. Ze zijn echter vrijblijvend: uiteindelijk beslist de leraar eigenhandig over het didactisch proces binnen de visie op leren en evalueren van het centrum.

7.1 MODULE: ORIËNTATIE IN DE CULTUREEL ERFGOESECTOR (M BD G050 - 40 LESTIJDEN)

7.1.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist de erfgoedsector kennen. De cursist verwerft kennis over de structuur, de verschillende subsectoren, organisaties, wetgeving, procedures, registratie, schadefactoren en de rol van de behoudsmedewerker en art-handler in de erfgoedsector.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

7.1.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

7.1.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		
	Ontwikkelt de eigen deskundigheid <ul style="list-style-type: none"> – Blijft op de hoogte van relevante nieuwe inzichten en methodes – Onderhoudt een netwerk met collega-erfgoedwerkers binnen en buiten de organisatie 	1	<ul style="list-style-type: none"> – Basiskennis van de erfgoedsector – Kennis van relevante (nieuwe) inzichten en methodes voor het omgaan met erfgoedobjecten en (archief)bestanden 	
	Gaat op een methodische en deontologische manier om met erfgoed <ul style="list-style-type: none"> – Past de specifieke deontologische codes toe – Past de methodologie en procedures voor collectiemanagement toe – Past de Belgische en Europese normen toe met betrekking tot conservatie-restauratie van cultureel erfgoed 	2	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van deontologische codes (ICOM, ECCO, IFLA, ICA, ...) – Basiskennis van methodologie en procedures voor collectiemanagement (zoals bv. de Spectrum-standaard) – Kennis van Belgische en Europese normen (zoals EN16095, EN16096 en EN16141) 	
	Volgt de toestand van bewaring van de objecten op onder toezicht van de verantwoordelijke expert, zowel in depot als in tentoonstelling <ul style="list-style-type: none"> – Monitort de bewaaromstandigheden van de directe en indirecte omgeving (klimaat, licht en verontreiniging) – Detecteert en signaleert mogelijke schadefactoren (de tien risicofactoren: water, verkeerde temperatuur, brand, verkeerde relatieve luchtvochtigheid, diefstal en vandalisme, verontreiniging, licht, ongedierte en schimmel, verlies van informatie, fysieke krachten) 	3	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur,...) – Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten – Kennis van preventieve conservatie – Kennis van IPM (Integrated Pest Management)-controles – Kennis van de procedures beschreven in het collectiebeleidsplan van de beheerder 	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	– Stelt de algemene toestand/conditie van de objecten of materialen vast		– Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die ergoed kunnen bedreigen	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

7.2 MODULE: ART-HANDELING BEHOUDSMEDEWERKER (M BD 051 - 40 LESTIJDEN)

7.2.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist de basisprincipes van objecthandling (verpakking, verplaatsing, collectieregistratiesystemen enz...).

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

7.2.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

7.2.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<p>Volgt de bewaring en de interne verplaatsing van objecten op en draagt bij tot de veilige en deskundige handlung onder toezicht van de verantwoordelijke expert</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verpakt de objecten veilig in samenspraak met de verantwoordelijke expert - Gebruikt geschikte hulpmiddelen bij verplaatsing - Houdt standplaatsregistraties bij van elk object - Controleert de algemene conditie van het object voor, tijdens en na het transport - Assisteert bij de installatie van de objecten die tentoongesteld worden - Maakt eenvoudige ondersteuningsvormen op maat voor objecten (passe-partouts, boekensteunen, ...) 	4	<ul style="list-style-type: none"> - Basiskennis van collectieregistratiesysteem - Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur, ...) - Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten - Kennis van art-handlingstechnieken om kunst- en erfgoedobjecten te verplaatsen - Kennis van hef- en tiltechnieken - Grondige kennis van verpakkingsmaterialen en –methodes volgens de specifieke (conservatie)noden van ieder object - Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen 	
	<p>Zorgt voor het externe vervoer van objecten en objectveilige en deskundige handlung, in samenspraak met de verantwoordelijke expert</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verpakt de objecten veilig in samenspraak met de verantwoordelijke expert - Controleert de algemene conditie van het object voor, tijdens en na het transport - Gebruikt geschikte hulpmiddelen bij verplaatsing - Houdt standplaatsregistraties bij van elk object - Begeleidt eventueel het transport 	5	<ul style="list-style-type: none"> - Basiskennis van collectieregistratiesysteem - Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur, ...) - Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten - Kennis van art-handlingstechnieken om kunst- en erfgoedobjecten te verplaatsen - Kennis van hef- en tiltechnieken 	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<ul style="list-style-type: none"> – Past hef- en tiltechnieken toe 		<ul style="list-style-type: none"> – Grondige kennis van verpakkingsmaterialen en –methodes volgens de specifieke (conservatie)noden van ieder object – Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen 	
	<p>Zorgt voor de veilige en deskundige opvolging van inkomende en uitgaande objecten (nieuwe aanwinsten, bruikleenverkeer, ...), in samenspraak met de verantwoordelijke expert</p> <ul style="list-style-type: none"> – Plaatst de objecten in quarantaine – Monitort de evolutie van de objecten – Signaleert en rapporteert aan de verantwoordelijke schadevaststelling en/ of contaminatiegevaar – Overlegt met de verantwoordelijke over de nodige acties – Voert deze acties eventueel zelf uit (invriezen, oppervlakkig reinigen, schonen van archiefstukken, ontsmetten, uitvoeren van anoxiebehandeling, ...)... 	6	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur, ...) – Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten – Kennis van art-handlingstechnieken om kunst- en erfgoedobjecten te verplaatsen – Kennis van relevante inzichten en methodes voor omgaan met objecten – Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen 	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

7.3 MODULE: DEPOTBEHEER (M BD 052 - 40 LESTIJDEN)

7.3.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist hoe een erfgoeddepot georganiseerd is. Hierbij is er specifiek aandacht voor de kwetsbaarheid van de objecten in functie van de bewaaromgeving. Cursisten leren hoe ze labels aanbrengen op objecten of depotmeubilair, hoe ze en hoe ze administratieve metadata zoals standplaats kunnen registreren in een collectieregistratiesysteem.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

7.3.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

7.3.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	Brengt de juiste labels en identificatiegegevens aan op objecten, depotmeubilair en verpakkingen in het kader van de organisatie van het depot <ul style="list-style-type: none">– Past de richtlijnen toe rond de meest geschikte methode en plaats per object/materiaalsoort met oog voor diens kwetsbaarheid– Brengt duidelijk leesbare labeling aan	7	<ul style="list-style-type: none">– Basiskennis van collectieregistratiesysteem– Kennis van methodologie en procedures voor collectiemanagement (zoals bv. de Spectrum-standaard)– Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten– Kennis van fysieke labeling aan objecten en aan depotmeubilair	
	Staat in voor de veiligheid van de objecten en de werkomstandigheden, na instructies van de verantwoordelijke expert <ul style="list-style-type: none">– Waakt over de veiligheid van de objecten– Neemt de nodige maatregelen voor de persoonlijke en collectieve veiligheid volgens de voorschriften (ergonomie, toxische producten en materialen, schimmels, materialen en uitrusting, ...)– Houdt het preventie- en calamiteitenplan actueel in samenspraak met de verantwoordelijke expert	8	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van preventieve conservatie– Kennis van wettelijke richtlijnen van veiligheid– Kennis van het preventie- en calamiteitenplan van de instelling– Kennis van PBM en CBM– Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	Volgt de (administratieve) procedures binnen de instelling <ul style="list-style-type: none"> – Voert de gegevens nauwkeurig in een databank in volgens de procedures – Volgt de procedures voor het digitaliseren nauwgezet op – Vraagt gegevens en prijzen op van verbruiksmateriaal en apparatuur – Beheert de eigen documentatie 	9	<ul style="list-style-type: none"> – Basiskennis van collectieregistratiesysteem – Basiskennis van digitalisering – Kennis van kantoorsoftware 	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

7.4 MODULE: ERFGOEDOBJECTEN - ORGANISCHE MATERIALEN (M BD 053 - 60 LESTIJDEN)

7.4.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist de verschillende organische materialen zoals hout, boeken, textiel... kennen. De cursist leert deze materialen te hanteren, te labelen en wat de mogelijke schadefactoren zijn.

Organische materialen zijn materialen met koolstof-waterstofverbindingen en zijn grotendeels afkomstig van planten.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

7.4.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

7.4.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<p>Volgt de toestand van bewaring van de objecten op onder toezicht van de verantwoordelijke expert, zowel in depot als in tentoonstelling</p> <ul style="list-style-type: none"> – Monitort de bewaaromstandigheden van de directe en indirecte omgeving (klimaat, licht en verontreiniging) – Detecteert en signaleert mogelijke schadefactoren (de tien risicofactoren: water, verkeerde temperatuur, brand, verkeerde relatieve luchtvochtigheid, diefstal en vandalisme, verontreiniging, licht, ongedierte en schimmel, verlies van informatie, fysieke krachten) – Volgt de richtlijnen van experts op i.v.m. de optimale bewaaromstandigheden om de toestand van de objecten maximaal te stabiliseren – Stelt de algemene toestand/conditie van de objecten of materialen vast – Achterhaalt conditie-evoluties aan de hand van beschikbare documentatie – Stelt mogelijke acties voor aan de verantwoordelijke expert in functie van de objectnaden en binnen de geldende procedures – Onderhoudt het depot en de collectie (ontstoffen, IPM-controles uitvoeren, ...) 	3	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur, ...) – Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten – Kennis van preventieve conservatie – Kennis van IPM (Integrated Pest Management)-controles – Kennis van de procedures beschreven in het collectiebeleidsplan van de beheerder – Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen 	
	<p>Brengt de juiste labels en identificatiegegevens aan op objecten en verpakkingen</p>	7	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten 	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<ul style="list-style-type: none"> - Past de richtlijnen toe rond de meest geschikte methode en plaats per object/materiaalsoort met oog voor diens kwetsbaarheid - Brengt duidelijk leesbare labeling aan 		<ul style="list-style-type: none"> - Kennis van fysieke labeling aan objecten 	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	Brengt de juiste labels en identificatiegegevens aan op objecten en verpakkingen <ul style="list-style-type: none"> – Past de richtlijnen toe rond de meest geschikte methode en plaats per object/materiaalsoort met oog voor diens kwetsbaarheid – Brengt duidelijk leesbare labeling aan 	7	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten – Kennis van fysieke labeling aan objecten 	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

8 BIJLAGEN

- Website VVBAD: <https://www.vvbad.be/>
- Website FARO: <https://faro.be/>